

Sygn. akt I ACa 978/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Elżbieta Borowska
Sędziowie	:	SA Małgorzata Dołęgowska SO del. Elżbieta Siergiej (spr.)
Protokolant	:	Sylwia Radek - Łuksza

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. O. i Ł. O.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - (...)**

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 5 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 800/13

I. **prostuje zaskarżony wyrok w ten sposób, że:**

- a) **w komparycji określa przedmiot sprawy: „o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę”;**
- b) **punktowi I nadaje brzmienie: „oddala powództwo o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli”;**
- c) **punktowi III nadaje brzmienie: „zasądza od powodów na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu”;**

II. **oddala apelację powodów;**

III. **zasądza od powodów na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powodowie T. i Ł. O. wnieśli o zobowiązanie Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) do złożenia, na podstawie art. 64 k.c. oraz art. 1047 § 1 k.p.c. w zw. z art. 129 ust. 1 i art. 134 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, oświadczenia woli o treści: „(...) kupuje od małżonków T. O. i Ł. O. nieruchomości położoną na terenie województwa (...), obręb Z., gmina P., stanowiącą W. S. na jeziorze Ś., składającą się z dwóch działek o numerach ewidencyjnych (...) o łącznej powierzchni 775.767 m⁽⁽²⁾⁾, dla których Sąd Rejonowy w Pieszku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz zobowiązuje się zapłacić za nieruchomości cenę w wysokości 93 720 400 zł solidarnie na rzecz powodów.

Powodowie sformułowali ponadto żądanie alternatywne i, na wypadek nieuwzględnienia żądania zasadniczego, domagali się zasądzenia od pozwanego kwoty 64 442 953 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa – tytułem odszkodowania przewidzianego w art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Pozwany Skarb Państwa - (...)wniósł o oddalenie pierwszego z przytoczonych wyżej żądań oraz o odrzucenie żądania ewentualnego.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 5 czerwca 2014 r. oddalił powództwo o zobowiązanie Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...)do złożenia oświadczenia woli, odrzucił pozew w części obejmującej żądanie zapłaty oraz zasądził od powodów na rzecz pozwanego 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

U podstaw powyższego orzeczenia legły następujące ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego:

Powodowie są właścicielami działek o numerach (...) znajdujących się na wyspie S. na J. Ś..

W dniu 30 lipca 2009 r. (...)wydał rozporządzenie nr (...) w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „W. na jeziorach województwa (...)”. W § 1 ust.1 tego rozporządzenia zawarto zapis: ustanawia się użytek ekologiczny o nazwie „W. na jeziorach (...)” obejmujący wyspę C., wyspę K. i wyspę C. O. na J. Ś., wyspy na J. K., wyspy na J. D., wyspy na J. N., wyspy na Jeziorze R. i wyspy na Jeziorze J.. W §1 ust. 2 wskazano, że granice użytku ekologicznego określają mapy stanowiące załączniki do rozporządzenia. Na mapie stanowiącej załącznik nr 1 oznaczono pogrubioną linią wyspy na J. Ś.. Wynika z niej, że użytek ekologiczny ustanowiono na wyspach: K., C. i S.. Rozporządzenie Wojewody nr (...) ogłoszone zostało w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) nr (...) w dniu 31 lipca 2009 r.. Pismem z 29 grudnia 2011 r., doręczonym pozwanemu w dniu 30 grudnia 2011 r., powodowie wystąpili do pozwanego, w oparciu o przepisy art. 129 ust. 1 i 134 pkt 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. 2013, poz. 1232 ze zm.) z roszczeniem o wykup przedmiotowej nieruchomości za kwotę 29.277.447 zł.. Powodowie nie domagali się natomiast od właściwego starosty odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości.

Sąd Okręgowy wskazał, iż z treści § 1 w/w rozporządzenia (...) wynika, że obejmuje ono wyspę C. O., poza sporem zaś pozostaje, że takiej wyspy na jeziorze Ś. nie ma. Z mapy stanowiącej integralną część rozporządzenia ewidentnie wynika z kolei, iż ustanowiony tym aktem użytek ekologiczny obejmuje wszystkie wyspy na jeziorze Ś., w tym wyspę S.. Sąd Okręgowy przyjął, iż w treści rozporządzenia zaistniała zwykła omyłka pisarska będąca konsekwencją niezbyt starannego procesu legislacyjnego i w takich właśnie kategoriach należy postrzegać ten zapis. Za niezrozumiałe uznał, wobec powyższego, stanowisko pozwanego, iż wyspa S. nie stanowi użytku ekologicznego, treść załącznika (mapy) do rozporządzenia oraz zeznania świadków nie pozostawiają bowiem co do tego żadnych wątpliwości. Za pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia uznał tym samym Sąd Okręgowy dywagacje, czy S. jest wyspą, czy, jak twierdzi pozwany, półwyspem.

Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie swoje zasadnicze żądanie oparli na art. 129 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W ustępie 4 art. 129 przewidziano

jednakże, iż z roszczeniem tym wystąpić można w okresie 2 lat od daty wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Rozporządzenie nr (...) zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) 31 lipca 2009 r., a weszło w życie (zgodnie z jego § 5) po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Termin dwuletni rozpoczął zatem bieg od dnia 15 sierpnia 2009 r.. Powodowie wystąpili z roszczeniem w dniu 30 grudnia 2011 r. (data wpływu do Urzędu Wojewódzkiego w O.), a zatem po upływie tego terminu.

Odnosnie roszczenia ewentualnego, opartego na podstawie art. 129 ust. 2 w/w ustawy, Sąd Okręgowy wskazał, że może ono być dochodzone na drodze sądowej dopiero po wyczerpaniu drogi postępowania administracyjnego (art. 131 ust. 2 ustawy), z której pozwani nie skorzystali.

W tym stanie faktycznym i prawnym Sąd Okręgowy stwierdził, że żądanie zobowiązania Skarbu Państwa – (...) do złożenia oświadczenia woli podlega oddaleniu - jako spóźnione, żądanie ewentualne podlega zaś odrzuceniu z uwagi na czasowy brak drogi sądowej. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c..

Apelację od tego wyroku w punktach I i III wywiedli powodowie T. i Ł. małżonkowie O.. Zarzucili w niej:

1. obrażę prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 129 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska oraz ustawy z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych,

2. obrażę prawa procesowego - art. 325 k.p.c. poprzez niewłaściwą treść wyroku – niezgodność między jego komparcją a sentencją, które to naruszenie powoduje, iż zaistniała konieczność wyjaśnienia przez Sąd Apelacyjny, w jakim zakresie wydany wyrok dotyczy żądania pozwu i czy rozstrzyga w ogóle co do istoty sprawy.

Wskazując na powyższe, powodowie wnieśli o uchylene orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie była uzasadniona.

Na wstępie należy zaznaczyć, że okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd Okręgowy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia były bezsporne, Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które w całości zaaprobował i przyjął za podstawę również swojego wyrokowania, a w apelacji nie podniesiono zarzutów naruszenia prawa procesowego dotyczących tychże ustaleń. Wobec powyższego, na podstawie art. 387 § 2¹ kpc, uzasadnienie wyroku ograniczone zostanie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej.

Przed przystąpieniem do merytorycznych rozważań należało odnieść się do zarzutu obrazy art. 325 k.p.c., któremu nie sposób było nie przyznać racji w tym, że nieprecyzyjne został określony w komparcji zaskarżonego wyroku przedmiot sprawy. Sąd Apelacyjny nie podzielił jednak stanowiska apelujących, że wskutek tego wyrok stał się niezrozumiały i, jako taki, podlegać powinien uchyleniu, zarówno bowiem treść sentencji, jak i treść pisemnych motywów rozstrzygnięcia w sposób jednoznaczny określają jego przedmiot. Natomiast niedokładność w określeniu w komparcji wyroku przedmiotu sprawy, podobnie zresztą, jak i nadmiernie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, rozbudowana oraz dotknięta błędami językowymi treść punktu I, a także niedokładność w oznaczeniu podmiotu uprawnionego do zwrotu kosztów procesu (w punkcie III sentencji wyroku), podlegały z urzędu sprostowaniu w trybie art. 350 § 1 i 3 k.p.c..

Przechodząc do meritum, wskazać trzeba, iż zasadniczą, wymagającą w tej sprawie rozstrzygnięcia była, zdaniem Sądu Apelacyjnego, kwestia skuteczności rozporządzenia (...) nr (...) (Dz. Urz. Województwa (...) z 2009 roku, Nr(...)) w odniesieniu do położonej na J. Ś. jednostki fizjograficznej o nazwie (...), na której znajduje się nieruchomość powodów. Sąd Apelacyjny nie aprobeuje przy tym stanowiska Sądu Okręgowego co do możliwości usunięcia wewnętrznej sprzeczności tego aktu prawnego przez sąd, w drodze dokonywanej w procesie stosowania prawa wykładni rzeczywistej woli organu, który dany przepis ustanowił.

Stosownie do art. 17 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, błędy w ogłoszonym tekście aktu prawnego podlegają sprostowaniu. Dokonuje się tego w formie obwieszczenia, a kompetencje w tym zakresie ustawa przyznaje organowi wydającemu dziennik urzędowy, w którym akt został opublikowany (art. 17 ust. 4 w zw. z art. 23 w/w ustawy). Tymczasem poza sporem jest, że ewidentny błąd, jaki znalazł się w tekście § 1 ust. 1 rozporządzenia (...) nr (...) z 30 lipca 2009 r., polegający na wskazaniu, jako objętej zakresem regulacji, nieistniejącej jednostki fizjograficznej nie został w ten sposób sprostowany. Ponieważ w akcie tym, w kształcie, w jakim wszedł on w życie (przez ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z 31 lipca 2009 r.) nie została wymieniona wyspa o nazwie (...), tym samym nie sposób zasadnie twierdzić, że ustanowiony mocą tego rozporządzenia użytek ekologiczny w rozumieniu art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U z 2013 roku, poz. 627 ze zm.) obejmował jednostkę fizjograficzną o takiej nazwie. Próba rozszerzającej interpretacji § 1 ust.1 rozporządzenia w oparciu o li tylko o domniemane intencje organu, którym nie dał on w sposób jednoznaczny wyrazu w treści aktu prawnego, stanowiłaby, zdaniem Sądu Apelacyjnego, obejście ustawowego trybu sprostowania błędu i wkroczenie w kompetencje uprawnionego do tego organu.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że swoboda prawodawcy w kształtowaniu materialnych treści prawa musi być w swoisty sposób „równoważona” istnieniem po jego stronie obowiązku szanowania proceduralnych aspektów zasady demokratycznego państwa prawnego, a w szczególności szanowania zasad „przyzwoitej legislacji” (wyrok TK z dnia 5 stycznia 1999 roku, K 27/98). Wynikają z nich daleko idące konsekwencje, zarówno gdy chodzi o same wymagania co do techniki legislacyjnej, jak i co do bezpieczeństwa prawnego. Osiągnięciu pewności prawa służą zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasada poprawnej legislacji (wyrok TK z 28 listopada 2013 r., K 17/12).

Wprowadzenie do obrotu prawnego aktu zawierającego stwierdzenia wzajemnie sprzeczne lub też umożliwiające dowolną interpretację jest niewątpliwie naruszeniem powyższych zasad (wyroki TK z: 22 maja 2002 r., K 6/02, z 8 grudnia 2009 r., K 7/08). Niejasne i nieprecyzyjne sformułowanie przepisu rodzi niepewność jego adresatów co do treści praw i obowiązków, zwłaszcza gdy stwarza dla organów stosujących przepis nazbyt dużą swobodę (a nawet dowolność) interpretacji, które – w zakresie tych zagadnień, które ustawodawca uregulował w sposób niejasny i nieprecyzyjny – mogą prowadzić do wcielania się w rolę prawodawcy lub jego zastępowania. Prawodawca nie może więc poprzez niejasne formułowanie treści przepisów pozostawiać organom mającym je stosować nadmiernej swobody przy ustalaniu ich zakresu podmiotowego i przedmiotowego. Przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych może stanowić samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności z wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawnego (wyroki TK z: 24 lutego 2003 r., K 28/02, 23 marca 2006 r., K 4/06 i 30 września 2008 r., K 44/07).

Pochodną zasady demokratycznego państwa prawa, wyrażonej w art. 2 Konstytucji jest dyrektywa dostatecznej określoności regulacji prawnej. Odnosi się ona do wszelkich regulacji (pośrednio czy bezpośrednio) kształtujących pozycję prawną obywatela i stanowi także element zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i tworzonych przez nie prawa (wyroki TK z: 15 września 1999 r., K 11/99, 11 stycznia 2000 r., K 7/99, 21 marca 2001 r., K 24/00, 30 października 2001 r., K 33/00, 22 maja 2002 r., K 6/02, 20 listopada 2002 r., K 41/02, 3 grudnia 2002 r., P 13/02, 29 października 2003 r., K 53/02, z 9 października 2007 r., SK 70/06, 28 października 2009 r., K 32/08 i 29 maja 2012 r., SK 17/09). W wyroku z 28 października 2009 r., Kp 3/09 Trybunał Konstytucyjny zauważył, że: „norma konstytucyjna nakazująca zachowanie odpowiedniej określoności regulacji prawnych ma charakter zasady prawa. Znaczenie tej zasady przejawia się przede wszystkim w tym, że odnosi się ona – jako jedna z dyrektyw

prawidłowej legislacji – do wszelkich regulacji kształtujących pozycję prawną jednostki. Zasady przyzwoitej legislacji obejmują między innymi wymaganie określoności przepisów, które muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. Poprawność przepisu oznacza jego prawidłową konstrukcję z punktu widzenia językowego i logicznego i jest warunkiem podstawowym, pozwalającym na ocenę przepisu w aspekcie pozostałych kryteriów – jasności i precyzyjności. Jasność przepisu oznacza jego klarowność i zrozumiałość dla adresatów, którzy mają prawo oczekiwać od racjonalnego ustawodawcy tworzenia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw”.

Wymóg określoności odnosi się do relacji między państwem i obywatelami – adresatami badanej regulacji, którzy mają prawo oczekiwać jej czytelności, przejrzystości, a także nierozmijania się jej skutków z rzeczywistymi intencjami prawodawcy. Należy go rozumieć jako nakaz precyzyjnego wyznaczenia dopuszczalnego zakresu ingerencji. Niejasne i nieprecyzyjne sformułowanie przepisu powoduje niepewność jego adresatów co do ich praw i obowiązków, a także stworzenie nazbyt szerokich ram dla organów stosujących ten przepis. Ogólne zasady wynikające z art. 2 Konstytucji powinny być przestrzegane szczególnie restryktywnie, gdy chodzi o akty prawne ograniczające wolności i prawa obywatelskie oraz nakładające obowiązki wobec państwa (wyrok TK z 20 listopada 2002 r., K 41/02 i postanowienie z 11 lutego 2014 r., P 50/11).

Podsumowując stwierdzić należy, iż niedopuszczalne jest stanowienie przepisów prawa, w których używane sformułowania są wzajemnie sprzeczne lub umożliwiają dowolną interpretację zaś dla oceny zgodności sformułowania określonego przepisu z wymaganiami poprawnej legislacji istotne jest by, po pierwsze - każdy przepis ograniczający konstytucyjne wolności lub prawa był sformułowany w sposób pozwalający jednoznacznie ustalić, kto i w jakiej sytuacji podlega ograniczeniom, po drugie - przepis ten powinien być na tyle precyzyjny, aby zapewniona była jego jednolita wykładnia i stosowanie oraz, po trzecie - powinien być tak ujęty, aby zakres jego zastosowania obejmował tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca istotnie zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw (wyroki TK z: 21 marca 2001 r., K 24/00, 30 października 2001 r., K 33/00, 22 maja 2002 r., K 6/02, 24 lutego 2003 r., K 28/02, 29 października 2003 r., K 53/02, 11 maja 2004 r., K 4/03, 15 lutego 2005 r., K 48/04, 17 maja 2005 r., P 6/04, 17 maja 2006 r., K 33/05 i 18 kwietnia 2011 r., K 4/09).

Oczywiście nie w każdym wypadku nieprecyzyjne brzmienie lub niejednoznaczna treść przepisu uzasadniają wyeliminowanie go z obrotu prawnego. Niejasność przepisu może uzasadniać stwierdzenie jego niezgodności z Konstytucją, o ile jest tak daleko posunięta, że wynikających z niej rozbieżności nie da się usunąć za pomocą zwyczajnych środków mających na celu wyeliminowanie niejednorodności stosowania prawa (postanowienie TK z 27 kwietnia 2004 r., P 16/03 oraz wyroki z: 16 grudnia 2003 r., SK 34/03, 28 czerwca 2005 r., SK 56/04).

Taki też przypadek zachodzi w niniejszej sprawie, w której przedmiotem oceny w kontekście powyższych rozważań jest akt prawa miejscowego - rozporządzenie (...) nr (...) z 30 lipca 2009 r., wydane w oparciu o ustawowe upoważnienie zawarte w art. 44 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (art. 94 Konstytucji) oraz art. 59 ust. 1 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Konsekwencją ogłoszenia i wejścia w życie tego aktu było objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego enumeratywnie wymienionych w §1 ust 1 tego aktu wysp położonych m.in. na jeziorze Ś.. Dalszą konsekwencją wydania tego rozporządzenia, w przypadku nieruchomości powodów, byłoby to, że korzystanie z ich nieruchomości zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem stałoby się niemożliwe lub istotnie ograniczone – co w sposób zasadniczy ingerowałoby w ich konstytucyjnie chronione prawo własności. Stąd też jednoznaczne i precyzyjne określenie w wydanym w ramach ustawowego upoważnienia rozporządzeniu nr (...) obszaru, którego wprowadzone ograniczenia dotyczą, było niezwykle istotne.

Jak już wyżej wskazano, akt ten nie spełnia wymogów stawianych przepisom prawa, szczególnie zaś tym, które ograniczają konstytucyjne wolności lub prawa jednostki. Podkreślenia przy tym wymaga, iż wymóg logicznej poprawności i spójności należy stawiać całemu aktowi prawnemu. Przy ocenie regulacji obejmującej kilka przepisów albo przy badaniu różnych norm prawnych zawartych w jednym akcie prawnym konieczne jest więc rozważenie, czy te regulacje i unormowania pozostają ze sobą spójne i logicznie powiązane (wyrok z 17 maja 2005 r., P 6/04). Tę samą regułę, zdaniem Sądu Apelacyjnego, odnosić należy do integralnych części jednego aktu - części normatywnej,

zawierającej treść przepisu oraz części graficznej, treść tę uzupełniającej. Obie one stanowić powinny spójną całość, a tak niewątpliwie nie jest w rozpatrywanym przypadku. Użyte w częściach normatywnej i graficznej rozporządzenia nr(...)sformułowania na określenie części przedmiotu regulacji są ze sobą sprzeczne i, jak pokazuje niniejsza sprawa, umożliwiają rozbieżną interpretację. Treść rozporządzenia nie pozwala jednoznacznie ustalić zakresu jego zastosowania, ani kręgu podmiotów podlegających ograniczeniom - rodzi więc niepewność jego potencjalnych adresatów co do treści ich praw i obowiązków.

Podkreślenia raz jeszcze wymaga, że, w przekonaniu Sądu Apelacyjnego, nie jest możliwe usunięcie tej wadliwości w drodze wykładni przez organ stosujący rozporządzenie (w tym wypadku sąd), bowiem musiałoby to w istocie polegać na zastąpieniu w tej roli prawodawcy. Omawiany akt narusza, wobec powyższego, zasady przyzwoitej legislacji, określoności przepisów, ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Nie mógł zatem być przez sąd uznany za wywołujący skutek prawny w postaci wskazywanej przez powodów – tj. ustanowienia użytku ekologicznego na wyspie S. na J. Ś..

Zaznaczyć należy, że właściwość Trybunału Konstytucyjnego w zakresie badania zgodności aktów prawa z Konstytucją nie ma charakteru wyłącznego. Przyjmuje się, że, jeśli chodzi o konstytucyjność ustaw, wyłączną kompetencję w tym zakresie ma Trybunał Konstytucyjny. Jednakże w niniejszej sprawie mamy do czynienia z aktem niższej rangi, a mianowicie z rozporządzeniem wojewody o miejscowo ograniczonym zasięgu obowiązywania. Nie budzi obecnie wątpliwości, że, jeśli chodzi o akty o randze podustawowej oraz akty prawa miejscowego (podlegające, co do zasady kontroli sądów administracyjnych), może je badać w tym zakresie także sąd powszechny rozpoznający konkretną sprawę i – w razie uznania ich niezgodności z ustawą, umową międzynarodową bądź Konstytucją – odmawiać ich stosowania. Na taką potrzebę zwracał wielokrotnie uwagę Sąd Najwyższy (por. postanowienia z dnia 22 sierpnia 2000 r., III CZ 78/00 i z dnia 30 stycznia 2001 r., I CZ 123/00 oraz wyroki z dnia 29 maja 2001 r., I CKN 1151/00, z dnia 7 listopada 2003 r., III CK 186/02, z dnia 23 stycznia 2003 r., III RN 26/02 i z dnia 11 marca 2004 r.).

Konsekwencją przyjęcia powyższego stanowiska musiało być stwierdzenie, że nie tylko nie rozpoczął biegu w stosunku do powodów dwuletni termin prekluzyjny przewidziany w art. 129 ust. 4 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska do dochodzenia przewidzianego w ust. 1 tego przepisu roszczenia o wykup nieruchomości, ale przede wszystkim, że roszczenie takie na rzecz powodów dotąd nie powstało, a powództwo zmierzające do jego realizacji podlegało oddaleniu jako przedwczesne.

Podsumowując, Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy nie naruszył swoim rozstrzygnięciem prawa materialnego - art. 129 ust. 4 ustawy Prawo o ochronie środowiska w sposób wskazywany w apelacji, uznając, co do zasady słusznie, że powodom nie przysługuje roszczenie przewidziane w ust. 1 tego przepisu, aczkolwiek z innych przyczyn, niż leżące u podstaw orzeczenia Sądu II instancji. Jednocześnie za zbędne uznał Sąd Apelacyjny odnoszenie się do pozostałych zarzutów sformułowanych w uzasadnieniu apelacji (w szczególności naruszenia art. 5 k.c.) – jako bezprzedmiotowych.

Skoro zaskarżone orzeczenie, mimo odmiennego uzasadnienia, odpowiada prawu, apelacja była nieuzasadniona i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.. Natomiast o kosztach zastępstwa procesowego na rzecz (...) orzeczono jak w punkcie III wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 ust. 3, § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.